

cap. 1. in princ. de prohib. feud. alienat. per Frider. libr. 2. tit. 55. feudor. Hancque rem post alios, quos recitant laudissime vtramque in partem persequuntur Thadeus Pifo dicto libro primo, cap. 6. num. 13. & Andr. Tiraque. in tractatu de priuilegijs pia. caus. priuileg. 78. vbi circa finem hanc opinionem, & commu-

8 *Quæ quidem opin. indistin. Et procedit, siue huiusmodi filiisfamil. velit ad piar causas testari de bonis aduentitijs, in quibus patri non queritur ususfructus, siue etiam de illis, in quibus parri ususfructus acquiritur. Et ita hanc esse magis communem sententiam attestatur Bauer. Instit. qui testamen. fac. poss. num. 3. & in §. scien-*

dum, num. 6. Institut. de testam. milii.

norem, & æquiores ef. se pronunciat. Harprec.

9 *Vnum tamen nota in hoc proposito, quod si filiusfam. in huiusmodi testamento, condito ad piar causas, faciat aliquam legatam alijs personis, talia legata nihil valent, non tamen accrescunt ipsi piar causæ, sed vadunt, ad venientes ab intestato. Ita dixit Bald. in d.l. senium in fin. & in hoc nemo discordat, vt dicit Ias. in d. §. ex imperfecto, post nu. 10. vers. Secundo pro ista. Gul. de Bened. in 1. par. repet. cap. Raynut. fol. 154. post num. 69. Quod pondera contra ea, que dixi infra quæst. seq. vers. sed quæro.*

Q V AESTIO VI.

S V M M A R I A.

Ex Claro.

- 1 Solemnitates iuris civilis an sint sublatæ in testamentis ad piar causas.
2 Et an sufficiant duo testes.
3 Et an requiratur quod testes sint rogati.
4 Et an mulieres possint esse testis in testamento.
5 Et an valeat dispositio captatoria ad piar causas.
6 Et quid si testator simpliciter dicat, committo dispositione Titij omnia bona mea.
7 Et an testamentum metu conditum ad piar causas valeat.
8 Et an in testamento ad piar causas requiratur, quod filijs aliq. quid relinquatur titulo institutionis.
9 Et an huiusmodi testamenta sustineantur etiam quoad legata laicis facta.

Ex Additionibus.

1 Num per dispositionem, l. 1. c. de sacros. eccles. omnis solerna-

A D D I T I O N E S.

1 *On enim est verisimile, &c.] Quod per dispositionem l. 1. c. de sacros. eccles. non censetur omnis solemnitas iuris civilis in testamentis ad piar causas sublatæ, contra Bart. in d.l. 1. nu. 6. & Raphaelem Cum-*

conf. 169. viso testamen. col. 1. defendunt Albert. de Rosat. Bal. Frac. Aret. Cyn. Ofred. & nouiter Gilkenius nu. 4. & seqq. in d.l. 1. c. de sacros. eccles. Boerius decis. 93. nu. 1. & Franc. Mant. de coniect. vlt. volunt. lib. 6. tit. 3. nu. 4. permon potissimū textu in l. generali leg. 13. ibi, quod tamen alia omni iuris ratione munitum sit, C. dicto tit. & textu, in l. quando 35. in princip. C. de inoffic. test. ex qua patet, principem concedentem liberam testandi facultatem nihil de iuris dispositione mutasse vereri. Quibus testibus accedit, quod ratio ab Imper. Constantino in d.l. 1. vers. nihil est, C. de sacros. eccles. subiecta, generalis fit, & ad omnium testamenta pertineat. Vnde si hæc legis illius verba (supremæ voluntatis liber fit stylus) à Bart. adscriptam significationem recipere: illa absurditas consequeretur, quod solemnitas in omni testamento sublata esset. Verum quauis hanc in rem plura adminicula afferri possint tamen ea ÷ recte præ-

Q V AESTIO VI.

1 *vit etiam dubitatum, ex quo text. in d.l. 1. c. de sacros. eccles. concedit, & liberè possit relinqui collegijs, & locis pijs, Nunquid per dispositionem illius legis censentur in testamentis ad piar causas sublata omnes solemnitates iuris civilis? Respon. quod non. Ita tenet gloss. in d.l. 1. in verbo, cassa, & est communis opin. vt dicit Ias. in ead. leg. 1. in lectura Padua. nu. 22. Besset. in repet. d.l. 33. Hæc etiam opin. gloss. dicit communiter teneri Bart. in lect. d.l. 1. in vltimis verbis, licet ipse postea in repet. teneat contrarium. Non enim a est verisimile, quod Imperator vnico verbo incidenda*

termittunt: propterea quod iure canonico (cuius decisioni, si de causis pijs disceptetur, nedum in foro Ecclesiastico, sed & seculari, inhaerendum est) aliter expressè in causis pijs sit definitum, c. relatum 11. de test. ibique Abbas, Panor. & Couar. num. 1. Boet. decis. 93. Bald. Salic. & Castr. in d.l. 1. c. de sacros. eccles. Grassi. lib. 1. recep. sent. §. testamētum, q. 18. num. 1. Fern. Valsq. li. 2. de success. creat. §. 1. nu. 26. limit. 4. Harprec.

ter dicto voluerit tollere omnes solemnitates à iure introductas. Est autem in se vera illa conclusio, quod in testamentis ad piar causas non requiruntur solemnitates iuris positivi, sed sufficit solemnitas iuris gentium: & ita dicunt communiter Doctores, vt ait Cornei. consilio 307. in littera B. libro tertio. Ita enim statutum est per sacros canones in cap. cum esset, & cap. relatum cl. 1. de testamēt. quorum dispositio seruanda est, non solum in terris Ecclesiæ, sed etiam in foro Cesaris, vt dixi infra quæst. 57. vers. quæ quidem.

2 *Hinc inferitur, quod licet regulariter de iure communi requiratur in testamento numerus septem testium, vt dixi infra quæstione 56. Tamen in vltimis ad piar causas sufficienti iuris civilis in testam. ad piar causas sublata censetur. 1 Iuri canonico, si de causis pijs agatur, in vtroque foro standum. 2 In relictis ad piar causas duo sufficiunt testes. 3 Pia cause que dicantur. 4 Testamentum factum coram Parocho, & duobus testibus valet. Idem coram Iudice, & inter liberos, ibidem. 5 In testamentis ad piar causas, cur rogatus testium non requiratur. 6 Mens, & intellectus c. relatum. 11. de testam. 7 An mulier possit esse testis in testamento ad piar causas. 8 Femina in causis etiã criminalibus à testimonio non repellitur. 9 Nunquid duæ femine in testamento ad piar causas sufficiant, remissive. 10 Dispositio testatoris captatoria valet in relictis ad piar causas. 11 Libertas pia causa censetur. 12 In dispositionibus ad piar causas attenditur ius diuinum, vel gentium.*

4 *c. Duo testes.] Adde idem, quando est dispositum etiam * ad non piar causas, modo coram ÷ presbytero parochiali, & duobus testibus, quia tunc valebit testamentum etiam ad non piar causas, cõmune dixi in collect. mea cõm. opi. in verb. testamētum, nu. 47. vbi etiam idem de testamento facto coram iudice, ac duobus testibus. Et quid de iure canonico, atque in terris Ecclesiæ? Vide in sequen. atque nu. 35. Idem dicit de testamēto facto inter liberos, in quo duo testes sufficiunt. Et de ista communi dixi sup. nu. 18. Ad eius tamē reuocationem septem testes requiruntur secundum Nat. cõfil. 442. nu. 3. & 7. verum etiam in contrariū est cõmuni opin. dixi vbi sup. num. 53. Giach. d. Ita dicit Bart.] Adde Bald. & Ioan. Fab. Salic. Fulg. Castren. Aret. in l. 1. de sacros. eccles. Hoc etiã de iure ciuili verum esse, Alexan. cõsil. 101. lib. 1. Corn. cõsil. 77. & cõsil. 161. lib. pen. asseruerunt Gouean. 5 *In testamentis ad piar causas non requiruntur, quod licet regulariter testes in testamento adhibiti, debeant esse rogati, vt dixi infra, quæst. 58. tamen in c. testamentis ad piar causas non requiruntur, quod testes sint rogati, ita dicit Bart. in d.l. 1. nu. 76. & est communis opin. vt dicit Rom. in repet. Aurh. similiter. C. ad l. Falcid. Alex. in d. cõsil. 131. nu. 2. lib. 7. Corn. cõsil. 149. in littera B. lib. 2. & cõsil. 215. in littera R. eodem volum. vbi dicit, quod plures Doctores, & maioris auctoritatis, tenent hanc partem, & cõs. 307. in littera V. lib. 3. & cõs. 259. in lit. E. lib. 4. & in Aurh. quod sine, num. 8. C. de testamēt. Socin. in regul. 240. in verb. Testes, quem refert Boer. decis. 34. nu. 5. licet reuera ille liber Regularum falsò tribuatur Socin. vt ex ipsius ore habuisse testatur Socin. tun. eius nepos, cõs. 24. post nu. 4. lib. 3. Gubiel. de Bened. in 1. part. repet. c. Raynutius. fol. 154. num. 58. Bauer. in §. sed hæc quidem, num. 34. Institut. de testam. & dicit Besset. in repet. d. l. quod hæc est communis sententia Legistarum, & Canonis. licet hæc opinio de stricto iure non transeat sine difficultate tamen ex quo communiter ita obseruatur, teste Abb. in d. cap. relatum, el. 1. post numerum 3. de testamēt. non esset ab ea consulendo, aut iudicando, recedendum. 6 Tercio inferitur, quod licet regulariter mulier non possit**

cundo responderetur animaduertent, hæc verba ad iniucé referenda, qui duo testes requirere, & examinare debet. Cõneat. In testamento ad piar causas mulier potest adhiberi. Adde plures autores ita sentientes. Didacum, Couar. in d. c. relatum. 11. nu. 5. de testam. Vigil. in §. testes. 6 nu. 3. Institut. de test. ordin. Villalob. in thesaur. cõmuni. opin. in verb. mulier. nu. 144. Dec. in l. femina, 2. nu. 27. & seq. ff. de reg. iur. Prosp. Farin. in tract. de testib. lib. 2. tit. 6. q. 59. nu. 70. Mantio. de coniect. vlt. volunt. tit. 3. n. 5. Emanuele Soarez. in thes. recept. sent. verb. mulieres, num. 260. Iosephum Mascard. vol. 2. de probat. concl. 763. nu. 10. Tiraque. d. tract. de priuileg. pia. caus. priuileg. 5. & leg. 9. conubial. nu. 57. & seq. quibus in locis complures, diuersimodè sentientes, tuore suo cumulat. Qui interpretes hæc maxime ratione nituntur: quod ÷ de iure gentium femina à testimonio non repellatur: & in causis etiam criminalibus admitti soleat. l. ex eod. 18. ibique Gothoff. ff. de testib. l. 2. ff. de accusationib. l. in questionib. 8. ff. ad leg. Jul. m. iust. Ant. Gomez. to. 3. var. resolut. c. 12. de probatione delictor. num. 13. Soarez. d. verb. mulieres, nu. 258. Ilicio Vmnius disput. 16. de process. iud. th. 4. n. 29. Reuther. in tract. de test. par. 3. c. 16. nu. 6. & seqq. Idem statuit Clarus no. ster. lib. 5. §. fin. q. 24. nu. 2. ibique Baiardus in suis addit. num. 7. & seqq. Ea que de re verius disputat Gilkenius in d. l. 1. nu. 13. & seqq. C. de sacros. eccles. vbi num. 15. exponit, an ÷ duæ femine in testamento ad piar causas sufficiunt. Harprec. 7 *In relictis ad piar causas valet dispositio testatoris captatoria.] Hæc asserit 10 videtur probari posse per textum in l. fidei-commissa libertas. 46. in princ. & §. sed & si 2. ff. de fidei commissa libertate. 11 vbi ÷ libertas, que pia causa censetur, in voluntatem alterius confetti potest, item per cap. cum tibi. ibi non videtur interstatus decedere. extr. de test. ibique Doctores cõmuniter. Eamque post memoratos hic interpretes amplectuntur Cyn. in l. senium. 3. qui testam. face. poss. Franc. Aret. in d.l. 1. col. penult. in 2. priuilegio. C. de sacros. Eccles. Baldus, Ang. & Imola, in l. illa institutione. 32. ff. de hered. Reufn. d. tract. de test. part. 2. cap. 5. nu. 37. Tiraq.*

